

Dolenjski list

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJEV ČRNOVELJ, NOVO MESTO IN TREBNJE

Leto I. — Stev. 18.

NOVO MESTO, 24. junija 1950

Izhaja tedensko

Naloge žena v izgradnji socializma so velike

Razpisane so volitve v odbore Anti-fašistične fronte žena, ter bi naj bile od 1. junija do 15. julija. V našem okraju so bile že sektorske konference v Šent Jerneju, Beli cerkvi, Škocjanu, Šmarjeti, Mirni peči, Straži, Dol. Toplicah, Dvoru, Sela Hinje, Žužemberku, Brusnicah, Stopičah, Novem mestu, Novem mestu okolici in Uršnih selih. Na vseh teh konferencah so se žene temeljito pogovorile, vendar pa bi bilo potrebno, da se še in še pogovarjamamo in pišemo o teh volitvah.

Dobro je znano, da je v mnogih vseh edino le Fronta žena izvrševala dela, ki bi jih morale izvrševati prav vse množične organizacije. In prav zato je potrebno, da tudi drugje nastopi Fronta žena za dosego prav tistega, kar nam še tako zelo manjka.

V tednu matere in otroka je bilo nešteto pampetnih sklepov in zamisli, ki jih bo treba tekom letosnjega leta spraviti v življenje. In kdo naj bi bil tisti, ki bo to izvršil? Prav gotovo edino le Fronta žena. Ali ni potrebno, da bi zadruga v Orehovici ali pa kjer koli dobila otroško zabavišče ali igrišče, ali ni potrebno, da se v Novem mestu še bolje uredi za otroke zaposlenih mater, ali bi ne bilo prav, da se prav v vsaki vasi, kjer je šola, osnuje mlečna kuhinja itd. Pomisliti je treba tudi na zimo, ko ne bo več toliko poljskega dela, ko bo žena nekoliko bolj prosta, da se v teh mesecih osnuje gospodinjska ali šivalska ali kaka druga šola in da začno žene v teh dolgih zimskih mesecih študirati našo preteklost in svetlo prihodnost?

Vse to se bo lahko uredilo le tedaj, če bomo imeli na vasi in na krajevnih

odborih dobre odbore AFŽ in v njih žene, ki bodo stremele za čim boljšo izgradnjo naše žene in za čim boljšo izvedbo sklepov, sklenjenih na sestankih v času tedna matere in otroka.

IN KAKO BOMO TO STORILE?

Najprej bomo sklicale na vasi sestanek vseh žena. Na njem se bomo najprej pogovorile o vsem, kar je treba na vasi, kaj bomo vse storile, da bomo čim preje izboljšale živiljenjske prilike nam samim, posebno pa še našim otrokom. Ko bomo videle vse te potrebe, bomo pa izlahka našle v vasi žene, za katere smo si v svesti, da ne bodo mirovalo prej, preden ne izvrše vsega, kar so na sestanku uvidele za nujno. Prav od tega kakšen bo odbor, zavisi vse nadaljnje delo AFŽ odbora. Nikakor ne bomo izpustile iz kandidatne liste tistih žena,

ki so predane državi in novi gospodarski stvarnosti. Vse karkoli je bilo do sedaj le kot številka v odboru, ne bomo sedaj več predlagale v izvolitev. Pazile pa bomo na to, da ne bodo izpadle tiste, ki bi še vedno rade sodelovale z najrazličnejšimi pampetnimi nasveti, pa so žal zelo zaposlene s svojim strokovnim delom.

Same, jasno, ne bomo delale, pomagale nam bodo vse množične organizacije, zato se bomo na nje najtesneje navezale in skupno gradile lepo in srečnejšo bodočnost našemu mlademu rodu.

Tovarišice! Te volitve so izraz naše volje, da izgradimo socializem tudi na vasi, zato se na nje dobro pripravimo. Kakršen bo naš odbor, tako bo naše delo in tako bo naše zadovoljstvo, ob presoji naših uspehov v delu za izgradnjo novega sveta in novega življenja.

Deviza: 54 frontovcev maršalu Titu 5222 kubikov

Prve brigade, ki so v začetku maja odšle na delo v gozdove Kočevskega Roga, so po izpoljeni obljudbi zapustile toriče svojega dela in se vrstile domov. Med njimi je tudi II. Novomeška frontna brigada, ki so ji dali frontovci naslov »Brigada padlega partizana«.

Na Kraguljevem vrhu, v neposredni bližini sedeža našega političnega in vojaškega vodstva med Narodno osvobodilno borbo, leži 5222 kubičnih metrov

porušenih hoj. Slečene se zračijo in sončijo v pričakovanju, da zapuste slavni Rog in da s svojim življenjem podare za socializem se borečemu ljudstvu prepotrebne tovarne.

5222 kubičnih metrov podprtih in izdelanih hoj je bilo sprejeti od stroge in pravične komisije brez vsakega odbitka zaradi kakovosti izdelave. S tem sprejemom tako odlično izdelanih hoj se je naša — II. Novomeška frontna brigada postavila pred brigade iz novomeškega, krškega, črnomeljskega in trebanjskega okraja. Razen naše, ni niti ena sama brigada odšla domov brez odbitka. Mi smo imeli le 3% pregovora zaradi previsokih panjev in še teh 3% je opravljeno visokih. Tistem, ki niso poznane roške kraške skale, jame in divjina, bo težko razumeti, s kakšno muko smo prišli včasih do živega stoletnim hojam. Z eno nogo v jami, z drugo nekje na skali, je na primer Branko Matkovič, komandir tretje skupine, iskal srce trmolglavki, ki je dala tudi po šestnajst kubikov. Značilna je hudomušna pripomba inženirja, ki je sprejemal les od naše brigade: »Če vas bomo kazovali, vas bomo zaradi prenizko spodžaganah panjev!«

Naša brigada je bila ob sami ustanovitvi — to je bilo 3. maja — podobna bolehnemu novorojenčku. Tovariši, ki so naši brigadi dali življenje, so bili z nami nekam površni. Dovolili so na primer komandantu in komisarju III. Novomeške frontne brigade z Jelenice, da po svoji mili volji zbirata frontovce. Jasno je, da sta ta dva — Golob in Vrančičev Bogdan — zbrala fizično najmočnejše in že od lanskega leta iz-

kušene gozdne frontovce. Henigmanov Drago iz Dolenjskih Toplic, ki je bil določen za našega komandirja, je pa čakal na Kraguljevem vrhu in sprejema v svojo brigado fizično najslabše frontovce. Tudi to je zanimivo: v ostalih brigadah na Rogu je bilo največ kmečkih ljudi ali pa gozdnih delavcev. Pri nas je bilo pa največ frontovcev iz pisarn, obrtnikov in le malo iz vasi, ki so vajeni težkega fizičnega dela. Ne zaradi kakšnega opravičila, še daleč od tega, ker smo dali vse od sebe, ampak zato, da se drugo leto nekaj podobnega ne ponovi, bomo tudi tole zapisali: frontne brigade je treba poslati na torišče dela kompletne, tako kot je to bilo na Jelenici, takoj kot so to napravili iz krškega okraja, ne pa tako, kakor je bilo pri nas, da so prihajali v brigado od 3. maja pa do 30. maja, ko je prišla frontovka Bračika Tončka iz Družinske vasi poslednja v brigado.

Če je pa do tega težko priti zaradi objektivnih težav, ki jih imamo danes vsepošod, potem naj odgovorni ljudje pošiljajo brigadam vsaj kompletne skupine, če že ni mogoče postaviti cele brigade.

Zaradi opisanega je III. Novomeška frontna brigada, kateri mi frontovci II. Novomeške brigade prav nič ne zavidamo zaradi republiške prehodne zastave in imena »udarniška«, kar si je upravičeno priborila, — odšla iz gozdov skoraj deset dni pred nami. Naših 5222 kubičnih metrov, v celiem Rogu kvalitetno najlepše porušenih in izdelanih hoj, je najlepši dokaz naši visoki politični zavesti in dokaz naše zvestobe maršalu Titu in z njim Komunistični partijski Jugoslavije.

Plan naše brigade, ki je zaradi nepopolnega števila frontovcev bil znižan na 5222 kubikov, ima svojo posebno povest. Zanj so se tolkli fizično slabli ljudje. Namesto da bi dnevno normo izpolnjevali v osmih urah, so odhajali zjutraj ob štirih ali treh in se vračali z dela v trdi noči. »Od vida do vida« — kakor pravi naš ljudski izrek — je pela sekira in žaga svojo vsakodnevno pesem po prostrani kočevski hosti. Znojne kaplje, ki so padale z obrazov in čel naših frontovcev, je upila trda roška zemlja, trdi in grčam podobni žulji nam krase roke, in obljava, katero smo poslali maršalu Titu za rojstni dan, je bila tudi častno izpolnjena. Še več: presežena za več kubikov.

Tudi naši brigadi ni prizaneslo deserterstvo. Nekaj ljudi je zapustilo brigado. Težko nam je bilo, ko smo ugotovljali pri nekaterih, da je naše zaupanje vanje neopravičeno. Bolelo nas je to, ni pa nam vzelo volje do dela. Še bolj smo pljunili v roke in njihovo sramotno dejanje zbrisali z naše brigade. Če naj bo koga sram, naj bo sram uhajalce! Ne vem, ali bodo imeli pogum nam pogledati v oči, ko se bomo srečali.

Plan je bil izpoljen v nedeljo 11. junija. V tem pomembnem dnevu so nas

Razstava lokalnega gospodarstva NOVO MESTO - 1.-10. julija 1950 v osnovni šoli

SPORED:

7. julija koncert (orkester SKUD »Dušan Jereb«)
 8. julija zabavni večer (gledalnišče SKUD »Dušan Jereb«)
 9. julija pevski koncert (pevski zbor SKUD »Dušan Jereb«)
- Vse prireditve na zabavnem prostoru ob 21. uri

Izleti:

2. julija Gospodična — bolnica v Penderjevki — zadruga Orehovica; odhod ob 6. uri zjutraj
9. julija Trška gora; odhod ob 9. uri dopoldne
10. julija ob 11. uri dopoldne začkljček razstave sodelitvijo nagrad in diplom

Na razstavi bo tudi zabavni prostor
Vstopnina: 20 din za ogled razstave,
20 din za zabavni prostor.

V nedeljo, 1. julija ob 11. uri do poldne otvoritev

Zborovanja v sindikalnem domu:

V ponedeljek, 3. julija zborovanje vseh lokalnih podjetij državnega, zadržnega in privatnega sektorja

V petek, 7. julija zborovanje vseh novatorjev, racionalizatorjev in udarnikov novomeškega okraja

Kulturno-prosvetne prireditve:

1. julija zabavni večer (gledalnišče SKUD »Dušan Jereb«)
2. julija koncert (orkester SKUD »Dušan Jereb«)
3. julija koncert vojaške godbe
4. julija koncert (pevski zbor SKUD »Dušan Jereb«)
5. julija Folklorni večer
6. julija zabavni večer (gledalnišče SKUD »Dušan Jereb«)

Novomeški tekstilci v tekmovanju

Nov način tekmovanja v naših tekstilnih tovarnah je zajel seveda tudi novomeške tkalke in predice. Tekmovanje, ki so ga v moderni tovarni nad Krko že lani sprejeli kot stalen način dela, nikakor ni moglo mimo mladinskih brigad Marije Hostnikove, Anice Rajkove in brigade predilk in predilev. Zgled mladih tkalcev in predilev v Mariboru je potegnil za seboj tudi dolenske tekstilce.

V čem je prednost novega tekmovanja? Brigada, ki tekmuje po novem, mora poznati svojo dnevno naloge. Njen vsakodnevni uspeh se zapisuje na posebno razpredelnico s točkami — približno tako, kakor delajo to šahisti na svojih turnirjih. Zato se je novega tekmovanja ponekod že prijel tudi izraz: turnirsko ali šahovsko tekmovanje v industriji. Vse brigade, ki tekmujejo, imajo torej vsak dan drugega

nasprotnika. V tovarni zato ne tekmujejo le delavci pri strojih; ne — nov način tekmovanja zahteva drobno razpodelitev vsa-kodnevnih nalog na tehnično osebje, na pomozne delavce, na administrativni kader v podjetju itd.

Na veliki razpredelnici v novomeški tekstilni tovarni so nanizana imena 26 najboljših slovenskih tekstilnih brigad. Naša dekleta tekmujejo med drugim tudi z Jurščino brigado iz Kranja, z Rdečo brigado, z Novo zarjo, z Osmo in s Pohorsko brigado iz Maribora, s Sočo iz Tržiča, s Potocnikovo iz Majšperka, z Gabrovo brigado iz Medvod in z drugimi. Boj je tokrat oster in trd. Za odstotke se borijo najboljši med najdelavnješimi!

Republiški časopisi so že v prvem tednu tekmovanja prinesli pohvalne ocene o novomeški tekstilni brigadi, ki je imela nekaj

dni celo najvišji odstotek dnevnega preseganja plana. Ceprav je »Dolenjski list« letos že pisal o brigadi mladink »Marije Hostnikove« to zdaj z veseljem lahko spet ponavlja. Upravičeno smo ponosni na delovni kolektiv mlade tekstilne tovarne, ki se je v nekaj kratkih letih razvila iz malega obrata v moderno tovarno. Kdor je videl naše tekstilce pri delu, jih ne bo pozabil nikoli.

Kdo dela s Hostnikovo Marijo v brigadi?

To so Mimi Sivec, Angela Srebrnjak, Draža Rodič, Mimi Luzar, Ančka Grivec in Marija Pelko, vsem pa pomaga in skrbi za nemoteno obratovanje strojev njihov tkalski mojster Miha Sepetavec. Brigadirke Hostnikove tekmujejo že dolgo časa z brigado Anice Rajk. To je plemenita tekma. V uspehih se ne razlikujejo mnogo ena od druge; če je pri eni brigadi morda danes nekaj odstotkov več, jih bo jutri pri drugi. Tovarišice, ki tekmujejo med seboj, pa so v minulih mesecih že neštetokrat pokazale, da razumejo, kaj pomeni tovarištvo. Ako slučajno nagaja stroj v eni izmeni, poskrbijo, da ga predajo popravljenega drugi izmeni. Takrat niso važni odstotki. Prvo je — tovarištvo.

Zato se je brigada Hostnikove z zaupanjem vključila v novo republiško tekmovanje, saj ve, da ima doma v tovarni dobre

sodelavce. Od 1. junija dalje vsak dan dvigajo svoje uspehe. Prvi dan tekmovanja so stroje izkoristile s 73,9%, 3. junija z 80,6%, 8. junija pa že kar z 86,5%! Kako napreduje pri tem proizvodnja, povedo tudi naslednje številke: 1. junija so natkale tkalke v eni izmeni 358.000 votkov, sedem dni kasneje pa že 418.000 votkov! Novi tisoči metrov blaga čez plan — to je odgovor dolenskih tekstilcev, Titovih delavcev!

Ceprav so vsi stroji v tovarni zmanjšali svoje obratovanje zaradi boljšega izkorisčanja njihove zmogljivosti, proizvodnja klub temu dnevno raste. Celo več; zaradi dobrega tekmovanja se zdaj več strojev uporablja za izdelovanje izvenplanskih izdelkov. Tovarna bo zato poslala na trg lahko še več volnenih odev. Pri tem pa kakovost blaga za obleke ne trpi. Skrb kolektiva za dober glas podjetja je velika.

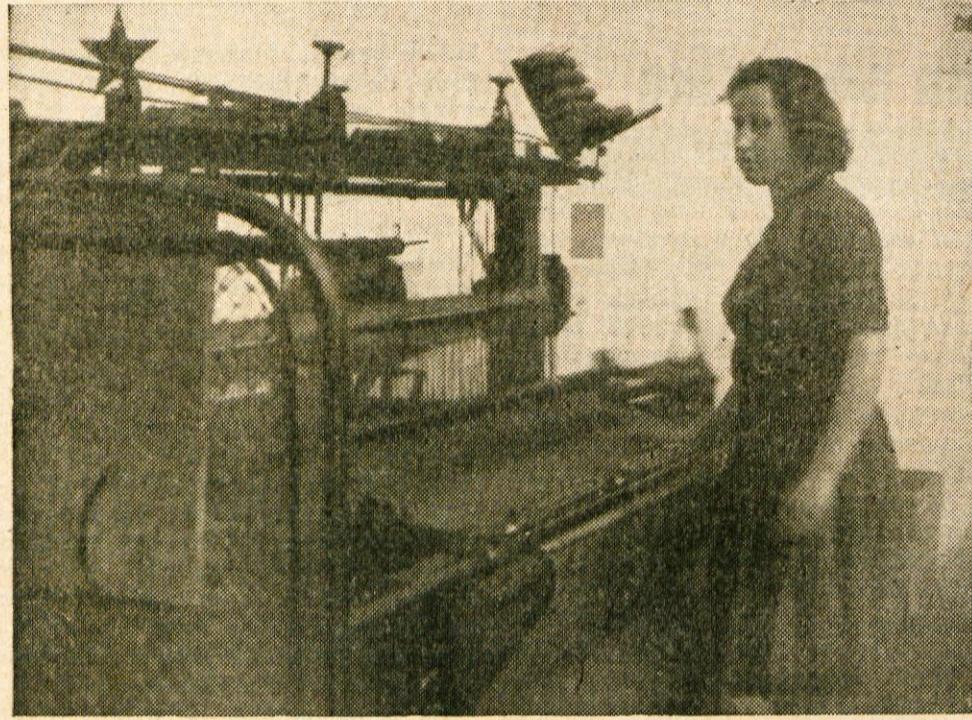
Stiri točke, ki so jih novomeški tekstilci doslej že pripisali k svojemu imenu v sedanjem republiškem tekmovanju, vzpodobujo zavedne tkalke, da tudi tokrat ne bodo popustile.

Delavcem in delavkam, tehničnemu in administrativnemu kadru ter vodstvu tekstilne tovarne čestitamo k dosedanjim uspehom v borbi za plan. Dokazali so, da

»... Petletka naša teče...«

Besede velikega pesnika, ki pozdravljajo naše tekstilce vsak dan s tem njihove tovarne, so postale borbeno geslo pozrtvalnih brigadirk.

T. G.

Nenehno teko stroji za petletko...
Brigadierka Marija Hostnik, ki visoko presega vsak dan svoj proizvodni plan

obiskali tovariši Okrajnega komiteta Komunistične partije Novo mesto, predstavniki Osvobodilne fronte in zastopniki Lesno industrijskega podjetja Straža. Mi smo jim odkrito povedali vse, kar smo imeli v srcu. Dali smo jim priznanje za skrb, ki so jo imeli z nami zaradi prehrane. Mirne vesti lahko povemo vsem tistim, ki so bili v skrbih za naše želodce, da nismo bili nikoli lačni niti žejni, in če se ne bi »tako gnali« pri delu, bi prišli nazaj v dolino zrejeni kot pitani purmani. Komandant brigade — tovariš Henigman — je razdelil na proslavi zmage naše brigade štiri in dvajsetim brigadirjem udarniške izkaznice, dvajset je bilo pa pohvaljenih. Udarniki naše brigade so presegali dnevno normo od 25 do 40%. V teh prekoračenih odstotkih je tudi največ zaslug, da je naša brigada klub vsem težavam zmagala in lahko položila pred zastopnike oblasti tako čist in zmagovit način.

Ni napak nekaj besed o naših udarnikih. Eno velja za vse: dali so vse od sebe. Zmučeni so se vračali v trdi noči z dela, da se po nekaj urah nočnega počitka znova vrnejo na delovišče. Svetlih primerov graditeljev socializma naših narodov smo imeli pri nas kar lepo število. Nikoli ne bom pozabil jučer nekaj dni pred zmago. Skozi okno brigadne pisarne sem opazoval rojstvo novega dne. Dve zaljubljeni grlici sta zobali krušne drobtinice, katere so jim brigadirji vsak večer trosili po dvorišču. Nejevoljen sem se ozrl na tovariša, ki je iznenada stopil iz barake in prepodil grlici. Zagledal sem Retelja. V roki je držal sekiro.

»Kaj ne moreš spati, Retelj?« sem ga vprašal skozi jutranji mrak in mu pogledal v poštene oči.

»Grem v hosto — včeraj smo pustili na delovišču nekaj neokleščenih hoj. Do

prihoda ostalih jih bom slekel do golega,« se je zasmehjal in se zgubil v gozdu. Ura na budilki je kazala pol treh zjutraj. Na dvorišče sta se vrnili grlici. V srcu se mi je nekaj toplega zganilo in ves poln zaupanja v našo bodočnost sem pričakoval nov dan. Retelj je bil v skupini, ki je imela dva uhajalca. Preračunal je in ugotovil, da je njihov skupinski plan v nevarnosti. Kljub izredno slabim fizičnim močim — je vztrajal, se boril in zmagal. Bil je proglašen za udarnika. In tak, kakršen je bil on, je bilo veliko frontovcev II. Novomeške frontne brigade na Kraguljevem vrhu.

Z delom vred je potekalo tudi naše kulturno-politično delo. Priredili smo igrico, ki smo jo sami spisali, peli smo, proslavili praznik Jugoslovanske armije, počastili maršala Tita za rojstni dan, sodelovali smo v štafeti, priredili šahovski turnir, katerega zmagovalec je bil Jenič Štefan, eden izmed najbolj zmagovitih udarnikov brigade, nič kolikor je bil peli in zaplesali, da se je kar iskriло po Kraguljevem vrhu... Tovarištvu se je vedno in povsod izražalo v plemenitem tekmovanju in pomoči drug drugemu.

Ob zaključku proslave so nam predstavniki oblasti, Partije in direkcije Lipa iz Straže čestitali in dali priznanje, katerega smo zaslužili. Njihovo priznanje nas je razveselilo — v zameno smo jim povedali, da v kubikih, ki leže z našimi žulji porušeni v gozdovih, niso le dragocene devize, ampak da je najbolj dragocena deviza: štiri in petdeset frontovcev Novomeške brigade, ki so izpolnili svoj časten plan in si ob njem še bolj izkristalizirali svoje srce, da nanje Osvobodilna fronta lahko računa vedno in povsod. Zvesto ji bomo stali ob strani in ji pomagali do končne zmage: do socializma!

Bilo je meseca maja, ko je poverjeništvo za državne nabave OLO Trebnje zastonj interveniralo na KLO Trebnje, da resneje pristopi k odkupu zastankov mesa in pitanjih prašičev, odnosno mačob. KLO Trebnje se za to vprašanje ni dosti brigal, saj jim je pač vseeno kako izvajajo svoje dolnosti do ljudstva, ki vnestno izvršuje planske naloge petletke. Odbor je v celoti zatrjeval, da je v »spoletnih« mesecih nemogoče odkupovati pitanje prašiče ali mast. Okrajni izvršni odbor je poslal KLO v pomoč večje število aktiva pod neposrednim vodstvom člena OLO.

Sklonica je bila širša seja KLO, na kateri se je odbornike opozorilo na odborniške dolnosti, sklicani pa so bili tudi vaški sestanki o gospodarskih vprašanjih z namenom, da naj volivci v celoti sodelujejo in omi spregovorijo, kdo lahko v teh mesecih časovno izpolni svoje obveznosti.

Na sestankih so volivci ugotovili, da bo pri nekaterih špekulantsko mastrojenih kmetih potrebno resneje pristopiti k izterjavitvi, ker imajo mast skrito. Ker se je aktiv ravnal po navodilih volivcev, je imel v svojem delu tudi uspeh.

Posestnika Potokarja Antona iz Račjega sela dobro pozna Trebanjska dolina kot večjega kmeta in tudi njegov brezčutni socialni odnos do sočloveka. Njegovo zadržanje med okupacijo je bilo izdajalsko; bil je tesni sodelavec z organizatorji in voditelji bele garde. Njegov sin je desertziral iz NOV in stopil v vojaško formacijo Be-ga. Po osvoboditvi svojega protijudškega delovanja in mišljenja ni izpremenil in ni popravil odnosa do ljudstva in ljudske oblasti. V KLO se je vedno kdo našel, ki je ščitil špekulantsko, malomeščansko miselnost Potokarja in njegovih sončljenikov.

Na podlagi uredbe o odkupu mesa in masti v letu 1950 je bil obremenjen s 25 kg masti ali 1 pitanim prašičem. Obvezo bi moral izpolniti do 23. maja. Od te predpisane odaje je izpolnil samo 1 kg. Ker je bil podan sum, da ima mast skrito, je bil po odločbi poverjeništva za državne nabave uveden upravno kazenski postopek.

Dne 25. maja je Potokar že zgodaj zjutraj zapregel konje in se odpeljal z vozom, na katerem je bila trtna škropilnica in nekaj sena, v svoj vinograd. Ker so aktivisti kaj takega od njega pričakovali, so ga že v vasi ustavili. Pod senom so našli kanto masti v bruto teži 38 kg, katero je nameraval skriti na cesti Račje selo—Blato. Ko je videl v kakšnem položaju je, je nenadoma udaril po konjih in njegov sin, ki je bil z njim in hči sta se v naglici odpeljala proti Blatu. On sam je skušal aktivistu, ki je z voza vzel mast, mast nasilno odvzeti, kar pa se mu ni posrečilo. Nato je tudi sam stekel za vozom. Na cesti je dohitel aktivista odkupnega podjetja, ki se je z dvokolesom peljal za vozom, ga udaril po rokah, vrgel z dvokolesa, ter se z njim v naglici odpeljal za vozom.

Aktiv se je hotel prepričati, zakaj in kam v taki naglici z vozom. Ugotovilo se je, da v vinograd sploh ni dospel, temveč je v vasi Blato zavil v gozd in tako skril sled za sabo. Po dveh urah sta se sin in hči vrnila z vozom iz gozda, ko pa sta zagledala v vasi aktiviste, sta oba pustila voz in zbežala.

Po ljudskih govoricah je Potokar ob tej prilikai na vozu prevažal preko 100 kg masti.

Podoben primer je mlinar in posestnik Bizjak Franc iz Sevnice, za časa okupacije organizator in aktivni podpornik črne roke.

Ko se je aktív približeval njegovemu domu, je na njegovo povelje gospodinja zgrabila bano ca 30 kg masti in jo zanesla skriti v drvarnico. Bizjak je imel oddati 25 kg v maju, izpolnil pa je 1½ kg. Ker ni hotel sam izpolniti predpisane oddaje, je bil napram njej uveden upravno kazenski postopek. Pri preiskavi se je poleg masti, ki jo je pokazal ca 20 kg ter pri tem odločno trdil, da je več nima, našlo še 47 kg masti in 300 kg pšenice, ki je bila skrita v skedenju pod senom, čeravno ima žitno shrambo prostorno. Prav tako ima dobro urejene svinjake, v katerih ima 7 prijavljenih prašičev, 2 prašiča v težini po 100 kg pa je imel skrita v bunkerju v listnjaku. Vse to mu je bilo tudi odvzeto.

Dne 26. maja, ko so ljudske množice okoliških vasi, Hudeje, Račje selo, Blato, Sevnica in ost. zvedele za te primere se je zbulilo na vseh živahnih razpoloženje in odobravanje. Tako si slišal v večernih pogovorih vaščanov: »Vendar je enkrat prvič po osvoboditvi pravčna roka zagrabilna in odkrila špekulantstvo v naših vaseh.«

Oba sta sedaj pred sodiščem, ki jima bo izreklo pravčna kazen. Ta dva primera pa nista osamljena v KLO Trebnje, niti ne v ostalih KLO trebanjskega okraja. Odbornikom KLO naj bo to v resen opomin, da v bodoče resneje in dosledneje pristopijo k izvajjanju odkupov, posebno še sedaj, ko se na KLO ponovno določajo po novih uredbah plani odkupa za posamezna gospodarstva. K tej nalogi je potrebno najresnejše pristopiti in odpraviti napake, ki so se do sedaj pojavljale, da bomo z doslednim odkupom zagarantirali redno preskrbo ljudstva in s tem prispevali k izpolnitvi petletnega plana.

G. L.

ZADRUZNA EKONOMIJA V TOPLICAH PRIDNO SPRAVLJA SENO

V Dol. Toplicah so že lansko jesen ustanovili kmetijsko ekonomijo, h kateri so pristopili le 3 večji kmetje in takoj krepko prijeli za delo. Tudi letos spomlidi so po hiteli z delom kljub temu, da jim manjka delovne sile, zato pa ti, ki so, krepkeje poprimejo. Ko se je približal čas košnje, so uredili hlev, kamor bo prišla goveja živila, kakor hitro bo dovolj krme pripravljene.

Cas košnje jih je našel pripravljene. Zapele so kose. K delu so pristopili na pomoč tudi invalidi, ki se zdravijo v Dol. Toplicah in tako pada lepo dozorela trava pod ostro koso. Tako gre parcela za parcelo, travnik za travnikom. Na primerni travniški legi kose tudi s strojem. Tako so na 1 ha velikem travniku z delom štrih ur travnik pokosili, prevračali seno, posušili in spravili krmo. Tako se shramba sena dan za dnevom bolj polni. Ko bo živilska krma preskrbljena, bodo napolnili tudi hlev, kar bo za zdraviliški kraj, kjer stalno primanjkuje mleka, vprašanje mleka rešeno.

Se s tem, kako so sicer maloštevilni ekonomisti prijeli za delo, se vidi siguren uspeh ekonomije, kar bo najlepši vzgled drugim zadružbam v okolišu.

Golijeva Sneguljčica v Novem mestu

V tednu matere in otroka je novomeška osnovna šola in Sola za učence v gospodarstvu trgovske stroke uprizorila Golijevu Sneguljčico.

Sel sem v Dom ljudske prosvete pač z mešanimi občutki. No, da, saj kadar nastopajo otroci, je zmeraj fletno in prikupno, vendar novomeški otroci se vedno dobro odrežejo, zamje ni skrbi. Toda najavili so se tudi učenci trgovske stroke. Tu je pa druga! Saj je v tej soli prava pravcata Zdržena Slovenija, če drugega ne, bom vsaj enkrat slišal v slovenska marezja skupaj.

Pa sem se temeljito urezal. Prav nič od tega. Z odraslo se je slišala le slovenska knjižna govorica. Presenečeni smo bili vsi. Da potrudili so se vsi brez razlike, posebno pa še pripreditelji, ki so imeli ogromen košpotrjenja pri vajah.

Kraljica in maršal sta bila odlična in bi bilo prav, da pride v kraj, kjer bi se lahko še nadalje izobrazila in bi postala odlična igralca. France in France, dobra sta bila, le še roke bosta moralna spraviti v sklad z govorjenjem pa bo zadeva v redu. Tudi lovec, poveljniki straže in kraljevič so odigrali svoje vloge kar zadovoljivo. Pa domestvo in spremstvo in kaj vem kaj še vse, dobri ste bili in častitam vam. Le glejte, tovariši vajenci, da vam ta žilica ne usahne in da boste na svojih delovnih mestih še dalje čarali gledalcem življenje na odru.

Zdaj pa vi malčki, ki ste nam prikazali palčke in živalce in meglice in ves pravljični svet, prikupni ste bili in še več, navorost čudoviti. Vidva bradata možička, ki sta stražila Sneguljčico v krsti, bila sta kot iz lepe slikanice, samo da sta govorila

in ti debeli medved podplatar, le kje si dobil za ta večer tako kosmato kožo. O ne, pa ni bilo še to najlepše. Tista vaša pesem, dobrji bradati možički, tista je bila nad vse. Pa kaj govorim, ples, plesi na dvoru in v hosti v globoki zimi. Vse je bilo lepo, najlepša pa si bila ti zvezdica, ki si uspavala Sneguljčico. Sneguljčica pa pazi se, če boš dosegala takra priznanja s ploskanjem, se boš še prevzela, prevzetni in domišljavi pa saj več niso za današnji čas.

Ko je zastor po 8. sliki padel, sem jo odkulil v garderobo. Joj, kakšen živžav je bil tam dol. Komaj, da so me slišale tovarišice učiteljice, ko sem jih pobral o vsem. Režiserji vse, vsaka svojo sliko, skupno vabbo pa upraviteljica Zamljen Marija in Marn Zora, pa Fujs Ruža. Ples je naštudiral neumorni prof. Dobovšek Marijan, godbo in ples ravnatelj glasbene šole Fink Stane in dirigent mladinskega orkestra Sproc, petje Kastelic Jelka. Tu se pa v resnici vidi, kaj zmore tak učiteljski aktiv, kot je na novomeški osnovni šoli. In še nekaj so mi povedali. Naštudirali so letos tudi že Pravega tovariša in lansko leto Triglavsko bajko in še prej Jurček gre na Triglav, pa Film pionirskega življenja, prav vsako leto eno ali celo dve prireditvi. Prav je tako in še naprej tako, pa boste v resnici vzgajale naše malčke v prave delovne ljudi.

In ko sem jih vprašal, kam bodo dali denar, so vse odgovorile v en glas: »Za tiste, ki ne morejo na letovanje, pa jih moramo poslati.«

Res ste dobri in srškami, vi ste se trudili za one, ki bodo šli v kolonijo. Tako je prav. Drug drugemu moramo pomagati, da nam bo lepše in boljše.

Kako dela SKUD „Tone Mišič“

Ze več kot leto ni je odkar se je v Vavti vasi oziroma v Straži ustanovil SKUD »Tone Mišič«. Takrat je bilo mnogo besed, oblub, pa tudi kritik proti prejšnjemu društvu, katero je bilo po njihovem mnenju zelo malomarno.

Res je, da se je prejšnje društvo premalo brigalo, da bi zbudilo misel kulturnega udejstvovanja na vasi, toda vendar je prejšnje društvo vsaj za silo opremilo dvorano in oder, saj je po vogni v domu ostalo samo golo zidovje; poleg tega pa tudi postavilo na oder kar lepo število dobrih in skrbno pripravljenih predstav. Toda posebnega razgibanja res ni bilo.

Ko se je ustanovil SKUD »Tone Mišič« smo vsi pričakovali, da se bo slednjič tudi pri nas začelo kulturno gibanje, žal pa smo zelo razočarani, kajti ostalo je samo pri besedah in oblubah. Do danes ni dal SKUD »Tone Mišič« od sebe nitči najmanjše »fige«, poleg tega da je še tako zelo malomaren, da ne čuva in hrani vsaj tisto, kar si je prejšnje društvo z velikimi težavami prizorilo.

Oglejmo si na kratko samo dom Ljudske prosvete v Vavti vasi, kateri naj bi bil nekakšno ogledalo društva. Obiščeš ga kadar ga hočeš, saj je vedno odprt. Ko stopiš v dvorano vidiš, da vrlada v njej pravo razdejanje. Okna večina brez šip, klopi in stoli razmetani po dvorani, mnogo izmed njih je že »invalidov«, kar je posledica raznih vesele »Gapov« in »Lipov«, v katere namen se dvorana zadnje čase uporablja. Po podu smeti, prahu in pajčevin v obilici. Na odru in garderobi je prav razdejanje. V garderobi

okna brez šip, prahu za prst na debelo, res ni za drugo uporabo kot za skromen dom miši in podgan.

Poleg dvorane je tudi knjižnica, katera ima okrog petsto prav dobrih knjig. Vrata knjižnice so res zaprita, toda ne predebel človek pride lahko vanjo tudi »ilegalno«, kar se menda tudi dogaja, saj je po vasi mnogo knjig, katera so last društva, pa so sedaj v privatni lastnini. Da vlada v knjižnici red, je težko reči; knjige v omari res da so še kar urejene, zato pa je na omari lepši nered. Tam je mnogo starih knjig, revij, časopisov, ki niso primerni današnjemu času, toda klub temu ne bi bilo napačno, da bi to tudi uredili in lepo shranili, gotovo niso brez vrednosti. Ce bi hotel povedati še o poslovanju knjižnice, vem le to, da ne posluje in to iz lastnih izkušenj. Vsak petek naj bi bile uradne ure, toda žal niso, kdaj, ne vem, vem pa le toliko, da tovarišica, ki je menda zadolžena za knjižnico, izdaja knjige kar »ilegalno«. Taka je slika doma Ljudske prosvete v Vavti vasi, ki je obenem tudi slika SKUD »Toneta Mišiča«.

Ce se končno še vprašamo, kdo je temu kriv? Prav gotovo nihče drug kot velika malomarnost društva, katero nima niti toliko čuta odgovornosti, da bi vsaj svojo dvorano imelo v redu, če že kaj višjega ni zmožno. Poleg tega so mu po mojem mnenju tudi gosti neljubi in namerno hočejo gostom s svojo malomarnostjo preprečiti obiske! Prav je imel pripradieti igralec, ko je rekel, da je v domu potreba metla, zdi se mi pa, da je še bolj potrebna nekje drugje!

—xy—

Med Krko in Gorjanci

(Nadaljevanje)

Kako lepo pa bo šele tedaj, ko bo oder opremljen s horizontom in drugimi finessami, ko ga bodo zapirale težke žametaste zavesi, ko bosta oder in dvorana razsvetljena s številnimi lučkami in lučmi, ki so jih pod vodstvom tov. Janeza Sluge montirali naši električarji. Pa balkon in druge novosti. Pa kaj bi vam pravil! Ko bodo dvorano odprli na posebni prireditvi, bodo obvestili mene, jaz pa vas. — Na stotine protestovnih ur so dali pionirji, mladina, AFZ, ZB in pridni gasilci. Tudi razne ustanove na primer Inv. ekonomija, uslužbenici AZ v St. Jerneju in drugi so s svojo pomočjo pokazali razumevanje. Z velikimi težavami so se moralni boriti naši graditelji. Enkrat je zmanjkal material, drugič delavci, nagajalo je vreme itd. Pa navedena trojica je bila iznajdljiva, kakor se pravi po naše — samoiniciativna — vrtala, drezala, odpirala razna vrata in šlo je in — gre. Seveda, če bi ne bilo posojila od Rep. odbora Sind., bi stvar šepala. Veliko je pripomoglo razumevanje okrajnega odbora za ljudsko prosveto, OSS, poverjeništva za prosveto, skratka: vse ustanove so jim šle na roke, tako da je bila dvorana začasno odprta že 27. aprila, ko sta bili v njej lepa proslava in kinopred-

stava. Kino sedaj deluje dalje. Cez teden pa se bodo izvrševala dela v notranjosti. Za začetno predstavo so bili dolgo študirali igro »Matiček se ženik«. Pa se je Matiček že oženil in ima prav čednega otročička. Sedaj pa bodo omožili Zupanovo Micko. Pomagali pa bodo pri tej zadevi samo učitelji podružnice prosvetnih delavcev v Sent. Jerneju. Vodi jih pa tov. Tavčarjeva (iani je bila še — gospa ministrica), ženske so namreč bolj sposobne za meštarjenje kot moški, — Zelimo obilo sreč!

Oglejmo si še malo druge krajevne šentjernejske zadeve. KLO vodi z večjo roko tov. predsednik Stanko Kušljan. Na sejah poročajo posamezni poverjeniki o svojem delu. Za olepšavo kraja se zelo prizadavata tov. poverjenik za komun. zadeve Peter Durjav. Vodil je akcijo v okviru tedna cest, opravljenih je bilo nad 700 ur. — Kar 20 točk je bilo na sporedno Pionirskega dne, ki je bil 4. junija. Sodelovalo so šole Dobrava, Drča, Orehovica, Zameško in Sent Jernej. Za lepo izvedbo vse čast pionirjem in marljivemu učiteljstvu! Naj omenim še to, da je tuk. učiteljstvo imelo predavanja kot pripravo za Teden matere in otroka po vseh, da je pomagalo pri popisu setev itd.

Z ministrskim odlokom je šentjernejska

Lepa kulturna prireditev v Žužemberku

Pred kratkim nas je obiskal kolektiv učiteljiščnikov iz Ljubljane. Prizadetni učiteljiščniki so nam nudili bogat in pester program, tako da je bil vsak zadovoljen. Programsko so se vrstile recitacije iz del naših sodobnih pisateljev in pesnikov. Prav lepo je bil podan odlomek iz Cankarjevih »Hlapcev«. Prav poseben užitek pa so nam nudili v globoki zimi. Vse je bilo lepo, najlepša pa si bila ti zvezdica, ki si uspavala Sneguljčico. Sneguljčica pa pazi se, če boš dosegala takra priznanja s ploskanjem, se boš še prevzela, prevzetni in domišljavi pa saj več niso za današnji čas.

Ko je zastor po 8. sliki padel, sem jo odkulil v garderobo. Joj, kakšen živžav je bil tam dol. Komaj, da so me slišale tovarišice učiteljice, ko sem jih pobral o vsem.

Režiserji vse, vsaka svojo sliko, skupno vabbo pa upraviteljica Zamljen Marija in Marn Zora, pa Fujs Ruža. Ples je naštudiral neumorni prof. Dobovšek Marijan, godbo in

ples ravnatelj glasbene šole Fink Stane in dirigent mladinskega orkestra Sproc, petje Kastelic Jelka. Tu se pa v resnici vidi, kaj zmore tak učiteljski aktiv, kot je na novomeški osnovni šoli. In še nekaj so mi povedali. Naštudirali so letos tudi že Pravega tovariša in lansko leto Triglavsko bajko in še prej Jurček gre na Triglav, pa Film pionirskega življenja, prav vsako leto eno ali celo dve prireditvi. Prav je tako in še naprej tako, pa boste v resnici vzgajale naše malčke v prave delovne ljudi.

S. Hotko

OPEKARNA PRELESJE

Medtem ko se objavlja uspehi iz mnogih obrazov naše lokalne industrije, tudi delavci »Opekarne Prelesje« pri Mokronogu ne držimo križem rok. Skupno se vsi boriemo ter stremimo za čimprejšnjo in popolnejšo izpolnitve petletnega plana na področju naše proizvodnje. Klub mnogim oviram in težavam smo dokazali s svojim delovnim elanom, da so tudi med nami zavedni borci pri izpolnjevanju Titove pletetke.

10. maj, praznik našega malega podjetja, je pokazal rezultate. Zbrani v prostorih Opekarne, smo tega dne nestrpno čakali končnih rezultatov ter imena najzaslužnejših tovarišev in tovarišic našega obrata.

Knjigovodja podjetja tov. Dulc Ivan v svojstvu upravnika podjetja, nam je to našo radovednost v kratkem v zvabljivem govoru pojasnil s tem, ker nam je prečital dosežene uspehe ter imena naših najboljših, kateri so proglašeni za udarne.

Proglašeni so sledeči tovariši in tovarišice: kot najstarejši 55 letov tov. Zeleznik

Janez, kot najmlajša, 20 letna tov. Kralj Ana, Tratar Janez, Nartnik Matija in Zupan Pavel. Ob izročitvi udarniških izkaznic in pripadajočih nakaznic, je tov. Dulc Ivan vsakemu posebej čestital k dosedanjemu uspehu, ter želel še večjih uspehov pri nadalnjem delu.

Ob tej priliki je bila izrečena tudi posebna povhala strojniku tov. Zelezniku Jakobu za njegovo požrtvovalno delo pri izboljšanju delavnice in strojev.

Celotni delovni kolektiv obljudbla še naprej in še častneje izvrševati planske naloge, ter izraža željo, da bi tudi ostali v božiči imeli čast nositi naslov udarnika. Zavdušoča se, kako velika je potreba po gradbenem materialu, smo sklenili, da bomo šli s podvojeno silo na delo, da plan proizvodnje čimprej dosežemo in tudi presežemo. Biti hočemo tudi mi med borci za dvig živiljenske ravni delovnega ljudstva, ter enočasno kličemo

Teden matere in otroka v Dolenjskih Toplicah

Za Teden matere in otroka se je odbor AFZ dalje časa pripravljal, da bi v tem tednu res posvetil svoje delo in skrb materi in našim najmlajšim. Le žal, da ni mogel vseh svojih načrtov izvršiti tako, kot je želel, ker ni imel na razpolago potrebnih sredstev in premalo opore od ostalih organizacij.

Kot v uvod Tedna matere in otroka se je vršil v Dol. Toplicah sektorški pionirski festival, katerega so se udeležile in sodelovalo šole Vavta vas, Soteska, Poljane in Gor. Sušice. Pionirji in pionirke vseh teh šol so se zbrali ob 14. uri v kopališkem parku, kjer so se uvrstili v povorko ter krenili prepevajoč narodne in borbene pesmi po zdravilišču Dol. Toplice, nato pa v veliki park, kjer so na prirejenem igrališču nastopali z raznimi fizkulturnimi vajami.

Vsaka šola je nastopila s svojimi vajami, s katerimi je pokazala uspeh svojega televizorja in sodelovala z raznimi igrami, zlasti z žogo, s katero imajo največ veselja.

Prireditve je na najlepši način pokazala, kako se naša mladina izobrazuje v novi socializem gradeči državi in koliko polaga naša ljudska oblast na zdrav in tudi umski razvoj naše mladine.

AFZ je obdaroval dojenčke z raznimi potreščinami, druge najmlajši otroki pa tudi s telesnimi dobrotami, katerih so bili delni tudi najmanjši šolski otroci.

Za zaključek Tedna matere in otroka pa je šola priredila roditeljski sestanek, kjer je učiteljstvo topliške šole predaval o vzgoji otrok.

Naročniki, pišite v svoj list!

mlačiški »likof«. Ni mi za likof! Vendar me strašno zanima, kako debela bodo zrna in koliko je je bilo na 6 ha.

30. maja so že začeli z mlačovo oljne repice.

Vsem še ni znano, da avtobus, ki vozi iz Brežic v Novo mesto zjutraj in se vrača iz Novega mesta opoldne ob 14, opravi še eno vmesno vožnjo, in sicer tako, da odpelje iz Novega mesta ob 9,45 do St. Jerneja in se vrne v Novo mesto iz St. Jerneja ob 14. V avtobusu so rezervirani sedeži za matere z otroki in za invalide. Lepa gesta! Težko službo opravljava sprevodnica Angelca in šofer Karl na tej zelo frekventirani progi, vendar sta na mestu.

Končam s svojim poročilom. Toda, malo se bomo še pomudili na Sončniku, od koder je lep razgled in vidiš pod seboj Pleterje, ob dolgem zidu pa špalirje hrušk in jabolk, ki jih bo kartuzija jesenj spet dala na razstavo. Petje čujem:

Trinks, trinks, saj ga je še več, saj morda danes v letu ne bomo več na svetu preprečili.

Trinks! Nikar ne mislite, da je to morda nemška beseda. Kaj še! Ta beseda posnema žvenket kozarcev ob trčenju. Zato: Trinks — na zdravje Dolenjcov, trinks na zdravje Slovencev, trinks — na srečo domovine! — Trinks! Trinks!

(Konec)

Pišejo nam

V SPOMIN DOBREM SODELAVCU
TOV. VALENTINU PLEVNIKU

Ko smo Te 9. junija letos položili v drago domačo zemljo na šmiheljskem pokopališču k počitku, nas je Twoja tragična usoda globoko ganila. Ceprav nisi bil naš rojak, smo Te vendarle vsi iskreno spoštovani. Za vsakega izmed nas si bil odkrit, dobroščen in tovariški. Kdorkoli Te je vprašal za nasvet, vsakemu si dal prijazno in lepo besedo.

V odborih, v katerih si sodeloval, je nastala zdaj velika vrzel, saj Te, dragi Valentino, težko pogrešamo. Zavest do socialističnega dela si si pridobil že v stari Jugoslaviji, saj si delal v raznih naprednih organizacijah. S to zavestjo in iskreno željo za zmago pravic delovnega ljudstva si delal tudi v naših organizacijah. Vestno si izpolnjeval naloge, katere Ti je narod prej in zdaj zaupal. V času domovinske vojne si bil s svojo družino za narodnosvobodilni pokret. Stirje Tvoji sinovi so bili v partičnih dobrih borci za našo svobodo, Ti sam pa si tudi ilegalno delal kljub belogardističnemu zasedovanju. Dočkal si svobodo in prijet Še krepke za delo.

V našem ustvarjanju Te ne bomo nikdar pozabili. Plodovi Tvojih rok so ostali v naši sredi in z njimi Ti v lepem in trajnem spominu.

Naj Ti bo lahka domača zemlja!

Clani Osvobodilne fronte
v Smihelu pri Novem mestu

NEZNOSEN CESTNI PRAH NADLEGUJE ZDRAVILISKE GOSTE

V zdravilišču Dol, Toplice je stalno mnogo zdraviliških gostov, ki so z zdravljenjem in z zdravilnimi napravami zelo zadovoljni, nekaj neznosnega pa je zanje cestni prah, ki se kar stalno vali v velikih oblakih po kopališkem trgu in bližnjih cesti, na katerih se največ mudijo gostje v svojem kopanju prostem času. Posebno neznosn je prah v letošnjem letu. Cesta je bila v tednu cest gosto nasuta z gramozom, ki se je sedaj že zdobil in spremenil v prah. V kolikor pa je gramoz še ob robovih cest nezdobiljen, otežuje hojo že itak največ v nogah bolnim ljudem.

Cesta, ki vodi skozi Toplice, je zelo prometna, saj brne dnevno avtomobil za avtomobilom z bogato naklado lesa iz kočevskih gozdov, poleg njih pa tudi mnogo voz, na loženih z lesom, kar povzroča neprijeten dvig prahu, ki napoljuje ves zdraviliški kraj. Cestni prah in nezdobiljen gramoz ni nič kaj prikladna zadeva za kopališki kraj, ker vse to ovira udobnost zdravljenja potrebnim delovnim ljudem.

Tudi če bi se po cesti v območju zdravilišča dnevno škropilo z vodo, bi temu ne bilo mnogo odpomagano, toda težava je tudi v tem, da v to svrhu primanjkuje vode. Topliški vodovod je namreč večkrat brez vode. Tudi poprava vodovoda je za enkrat padla v vodo in ne bo z njo za sedaj nič, klub temu, da je bil to plan okrajnega ILO.

Nujna potreba bi bila, da bi bil zdraviliški kraj rešen, neprijetnosti prahu, da bi se cesta, če že ne vsa, vsaj v najbližji okolici zdravilišča tlakovala, da bi bilo zdravilišče tako rešeno morečega prahu. Ze v stari Jugoslaviji je bilo to vprašanje na dnevnem redu. Izvršeni so bili že vsi načrti, a ostalo je le pri načrtih, ki pa so se sedaj tudi že najbrž izgubili. Topliški prah je nujno vprašanje, ki ga bo treba na kak način rešiti.

MOŽ Z DVEMA ŽELODCEMA ...

V Bragešarji živi mož z dvema želodcema. Ta težka telesna napaka ga je uvrstila med — invalide. Clani invalidske organizacije so vedeli, da je z dvema želodcema težko hoditi po trnjevi življenski poti, zato so na lanskoletnem občnem zboru sklenili takole:

»Dva želodca sta prehuda ovira za normalno življenje. Storimo tako, da bo postal mož nekaj več kakor mi normalni ljudje, četudi povsem normalni le nismo, ker smo pač invalidi in manjka temu nogu, onemu roku itd. Pomagajmo mu z dvema želodcema! Volimo ga za predsednika in naj njegov prvi želodec prebavlja hramo, drugi pa prežveka predsedniško funkcijo. Tako bo imel odvečni želodec dela na pretek in ne bo zadrege za prehrano.«

Kakor so sklenili, tako so storili. Izvolili so moža z dvema želodcema za predsednika.

Predsednik invalidske organizacije v deželi Bragešarji pa ni bil samo predsednik, ampak tudi mali posestnik, šivavec in prijatelj žlahtne kapljice. Doma je imel ženo, otroke in kravo. Delal je pridno noč in

dan in prav ta pridnost je zavedla invalide, da so ga volili za predsednika.

Predsedniki invalidske organizacije skrbijo za tuzemski blagodati vseh, ki so včlanjeni v organizacijo. Obiskujejo konference, intervenirajo za pravice članstva na pristojnih mestih in dele članom tudi — živilske karte. Toda tudi v Bragešarji velja enaka pravica za vse: kdor prejme živilsko kartu pri svoji invalidski organizaciji, ta je ne dobi pri ložnosti. Napadalne akcije domačinov sta branilca Kamnika odlično zavračala. V 8. minutu prvega polčasa je napadnali trio domačega moštva prodrli v kazenski prostor in resno ogrožali nasprotnikova vrata. Desni branilec gostov je v razburjenosti lovil žogo z roko, nakar je sodnik Sušteršič prisodil enajstmetrovko, ki jo je srednji napadalec Smerdu zastreljal. Tudi naslednji napadi domačinov so ostali neizkorisni. Pred vratni ni bil dobrega strelnca. Polagoma je domačo moštvo igralo vse bolj povezano in so v nekaj zaporednih napadnih akcijah po obeh krilih izdatno zaposili ožjo obrambo. Toda nasprotno moštvo je iznenadilo tako igralce kot gledalce z golom, katerega so dosegli v 31. min.

Za vse je veljala ta pravica, le za predsednika ne. On je bil mož z dvema želodcema in je tudi sebi kakor drugim članom invalidom odmeril živilsko kartu, po drugo živilsko kartu pa je šel — k tajniku ljudskega odbora ...

In tako bi ostalo na vekomaj, ako bi ne bilo ljudske inšpekcije. Ta je ugotovila, da je predsednika invalidske organizacije oskrbovala z živilsko kartu prva instanca — invalidska organizacija (za prvi želodec!) in druga instanca — ljudski odbor (za drugi želodec!).

Ko je ljudstvo zvedelo za špekulantstvo bistrega šivavca, je zagnalo vik in krik:

»Požeruh! Kruh odjeda tistim, ki ga zaslužuje. Vlovimo ga in mu izrežimo en želodec!«

A predsednik se je potuhnil v svoji bajti kakor polž v lupini.

Toda dolgo ne bo ostalo pri tem! Vik in krik so zagnali tudi invalidi, ki so sklenili, da bodo sklicali občni zbor in predsednika z dvema želodcema razrešili dolžnosti. Nekdo je celo predlagal:

»Mož je siromšak. Kam bi z dvema želodcema? Njegov drugi želodec je premalo prebavil predsedniško čast, zato se mu je zahotel kruha in mesa. Kruh in meso pa sta na karte. In nič čudnega, če je špekularil in si prišpekularil dve živilski karti.«

»Nič ne bo s tem! so zakričali ostali invalidi! Za poštenje in pravico smo se borili. Pokličemo ga na občni zbor in prerezali mu bomo vamp in pogledali, kako in kaj. Ti, ki si rezar in režeš mlade merjaške,« je zaklicala jezliva ženska proti Janezu Pipcu, uti mu boš pa izrezal drugi želodec, da ne bo potreboval dveh živilskih kart in sramotil čast predsednika naše organizacije.«

Vsi so zaploskali.

Janez Pipec pa je med smehom dejal: »Prav. Napravil bom, kar želite. Le pride naj, krotka sakramensa!« In pri tisti priči si je pričel ostriti nožiček ob usnje svojih škornjev.

Ljudje v Bragešarji pa zdaj z napetostjo pričakujejo, kdaj bo občni zbor invalidov in kako bo izpadla operacija Janeza Pipca. Pravijo pa, da predsednika — moža z dvema želodcema na občni zbor ne bo. Boji se namreč postati — invalid!

PIONIRSKI GOZDOVI V BELI KRAJINI

Pionirji črnateljske gimnazije, osnovne šole s Talčjega vrha, Gradacu in sedemletke v Podzemlju so od okrajnega gozdne gospodarstva dobili v oskrbo gozdne parcele v velikosti od 5 do 10 ha. Ti pionirski gozdomi bodo postali vzor dobro urejevanih gozdnih parcel. Pionirji so se zavezali, da bodo v njihovo skrb prepričene parcele temeljito očistili in prihodnjo pomlad skrbno posadili s smrečicami, macesnji itd. Zamenil OILO v Črnomlju o dodelitvi gozdnih parcel pionirjem je hvalevredna, ker vpliva na mladino v vzgojnem smislu in jo navaja na pametno in gospodarsko ravnanje z gozdomi, ki so naše narodno bogastvo. —c.

Mala matura v Semču. Ob zaključku letosnjega šolskega leta so učenci 7. razreda semške sedemletke, ki je bila prva med novoustanovljenimi sedemletkami v Beli Krajini, polagali malo maturo. Izpitna komisija je bila zadovoljna z uspehi učencev, ki so s svojo resnostjo in vestno prizavo na izpit dokazali, da v ničemer ne zaostajajo za dijaki, ki so absolvirali nižjo gimnazijo. Mladim absolventom najstarejše belokranjske sedemletke čestitamo k doseženim uspehom in želimo, da bi se vključili v nadaljnji študij strokovnih šol, ki jih bodo usposobile za doseglo zastavljenega življenskega cilja. —c.

Nabiranje zdravilnih zelišč v Beli Krajini je letosnje poletje izredno zadovoljivo, ker so se v to delo vključile tudi pionirske organizacije belokranjskih šol. Samo učenci sedemletke v Podzemlju, ki lansko leto v tem pogledu niso pokazali večjih uspehov, so že v mesecu maju in prvih polovici meseca junija nabrali cca. 250 kg zdravilnih zelišč.

Fizkultura - Šport - Šah

NOGOMET

SD KAMNIK : SD KRKA 2:0 (1:0)

Pred približno 200 gledalci je bila na noveškem stadionu prvenstvena nogometna tekma za prvenstvo ljubljanske oblasti med SD Krka in SD Kamnik. Po zelo slabih toda razburljivih igri so zmagali gostje. Tako po začetnem udarcu se je igra polagoma razvela in sta obe moštvi zapravili nekaj priložnosti. Napadalne akcije domačinov sta branilca Kamnika odlično zavračala. V 8. minutu prvega polčasa je napadnali trio domačega moštva prodrli v kazenski prostor in resno ogrožali nasprotnikova vrata. Desni branilec gostov je v razburjenosti lovil žogo z roko, nakar je sodnik Sušteršič prisodil enajstmetrovko, ki jo je srednji napadalec Smerdu zastreljal. Tudi naslednji napadi domačinov so ostali neizkorisni. Pred vratni ni bil dobrega strelnca. Polagoma je domačo moštvo igralo vse bolj povezano in so v nekaj zaporednih napadnih akcijah po obeh krilih izdatno zaposili ožjo obrambo. Toda nasprotno moštvo je iznenadilo tako igralce kot gledalce z golom, katerega so dosegli v 31. min.

Tudi v drugem polčasu se igra ni spremnila. Domačini so skušali na vsak način izenačiti, vendar so bili v svojih zaključnih akcijah pred golom neodločni, ali bolje rečeno neprécizni v streljanju. V 20. minutu so gostje po prodornem krilu povečali rezultat na 2:0. Poslednje minute so potekale v znamenju obojestranskih napadov, v katerih so imeli posebno gostje nekaj ugodnih priložnosti da bi rezultat povečali, vendar

pa je rezultat do konca tekme ostal neizpremenjen.

Današnja tekma ni navdušila maloštevilnih gledalcev. Domači igralci so v nekaterih primerih delali začetniške napake. Moštvo pa pozna, da ne ve za pravilo »vaja dela mojstra«. Sploh pa bi društvo SD Krka priporočal, da posveti nogometu več pažnje.

Copici

ODBOJKA

Novo mesto, 4. junija 1950. Danes je bila odigrana prijateljska tekma v odbokji med Krimom (Ljubljana) in SD Krko. Po zanimivi igri so zmagali domači igralci z rezultatom 3:0.

FIZKULTURA V ST. PETRU

6 km od Novega mesta leži ob zeleni Krki majhna, prijazna vasica St. Peter. Ce stopiš v vas, je v njej vse živo. Otoči se vesele mladosti in prostot. Najbolj pri srcu jim je fizkultura. Vsi pionirji in mladinci se zavedajo, kako velikega pomena je fizkultura ravno za zdravje. Dvakrat na teden se razvivijo v prostih vajah, na bradljih in krogih.

Zdaj se pripravljamo in učimo za akademijo, katero bomo priredili v tem mesecu in s tem dokazali, da so tudi v majhni vasi, malokomu znani, da napraviti marsikaj, samo če je mladina za to. Ob nedeljah po poldne se kratkočasimo na igrišču z žogo, tekmujejo med seboj, največ pa vadimo odbokjo.

mladi 1951 Deško vzgajališče v Gradacu prešlo v likvidacijo. Prebivalstvo Gradaca želi, da bi se v gradaškem gradu ustanovila teksilna tovarna, ki bi jo s surovinami napajala Bela Krajina sama, saj je gojitev lanu in konopje v okolici Gribelj in Adlešič, kjer je včasih najbolj cvetela domača obrt tkalstva, že tradicionalna. —c.

NE GRE, PA BO MORALO ITI!

Vedno vestno preberem vsako številko »Dolenjskega lista« in vidim, kako drugje delajo in se izgrajuje. Prav zato bi vam rad tudi jaz nekaj napisal iz naših zaspanih Zbur.

Večkrat se pogovarjam, da bi uprizorili kako igričo, vendar nam vsak tak sklep pada v vodo. Sprašujem se, pa nikoli ne moremo priti do prave rešitve. Eti pravijo, da ni takih iger za nas, ko smo začetniki, drugi so pa pogrunčali, da je temu vzrok nezanimanje od strani mladink iz zadruge, ker nečejo igrati starih vlog. Ceprav je ena od teh celo organizacijska sekretarka našega aktivista, ji nikakor ne diši vsaka vloga.

Jaz pa pravim takole: »Ce ne bomo dobili mladink, da bi igrale, bomo pa vprašali v Novo mesto po kakši igri s samimi moškimi vlogami, pa bomo zaigrali, da bo vsem v Zburah všeč, kujavci pa bodo dobili veselje za prihodnjo igro. Led moramo prebiti, ce ne tako pa tako, kot sem jaz dejal.«

Dragi Jože! Prav imaš tako, kar k meni pridi v uredništvo pa se bova zmenila, če imaš res kaj več korajnih mladincov. Ob žetvi, ko boste imeli svoj praznik, boste pa nastopili in videl boš, da bo vsem prav.

Obvestila

DOLENJSKA MLADINA!

Vrata dveletne kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu so se odprla! Sprejemajo se zdrave mladinke in mladinci! Javijo naj se oni, ki imajo veselje do poljedelske panoge, ki so dovršili z uspehom ljudsko šolo sedanletko in ki so starejši kot petnajst let.

Prijavljajte se osebno ali pismeno, dali vam bomo vsa potrebna navodila o vlaganju prošenj.

GRAFICNA INDUSTRIJSKA SOLA V LJUBLJANI

Moste, Mokronoška ul. 1
razpisuje sprejem novih učencev (samo moških) v I. razred, ki so stari od 14 do 17 let in so dovršili nižjo srednjo šolo z zavrsnim izpitom.

Pouk je teoretičen in praktičen ter traja 3 leta.

Izvenljubljanski učenci imajo po možnosti vso oskrbo v internatu.

Za vpis izpolnijo učenci obrazec »Prošnja za sprejem v strokovno šolo« (dobi se v vseh podružnicah DZS) in se kolkuje z 10 dinarji.

Vpisovanje je v dneh od 27. junija do 1. julija, in sicer vsak dan od 8 do 11 na upravi šole.